

N:o 32.

Af Herr A. Johansson: Om upphörande af den enligt Bevillningsförelösningsförordningens första artikel utgående personela skyddsafgift.

Bland de af svenska folket till staten utgående skatter torde de personela vara de minst rättvisa, emedan dessa inom en viss ålder af hvarje person utgå med lika belopp, utan afseende på personens större eller mindre förmåga att betala desamma. Detta missförhållande blef redan vid 1872 års riksdag af båda statsmakterna erkänt och till en del rättadt, då Kongl. Maj:t föreslog och Riksdagen beslutade att nedsätta den dittills utgående personela skyddsafgiften med halfva beloppet. Vid samma riksdag väcktes jemväl förslag till ett längre uttagande af detta steg, medelst afskaffande af mantalspenningarne, hvilket förslag, tillstyrkt af Stats-Utskottet, bifölls i Andra Kammaren med 100 ja mot 64 nej, men på hufvudsakligen formela och konstitutionela skäl afslogs i Första Kammaren, dervid frågan fick bero. Emellertid kvarstå tvänne kapitationsskatter, mantalspenningarne och den återstående personela skyddsafgiften, hvar för sig utgörande 40 öre per man och 20 öre per qvinna eller tillhopa 80 öre af de förra och 40 öre af de senare, som till statsverket årligen inflyta med omkring 1,200,000 riksdaler eller kronor. Dessa personliga skatter kunna visserligen sägas icke hafva någon betydelse för den bemedlade, men hvar och en, som känner huru det tillgår och hvilka svårigheter det möter, då man af den mindre bemedlade söker indrifva hans personela utskylder, måste tillstå, att dessa skatter, huru små de än äro, likväl kännas ganska betungande för dem, som till deras utgörande icke ega annan tillgång än en ofta ringa arbetsförtjenst, likasom ock, att deras belopp, då de jemföras med andra skatter, äro vida högre än som med rättvisa och billighet öfverensstämmer. Detta

senare förhållande torde klarast framstå, om man jemför hela statsinkomsten af ifrågavarande skatter med hela beloppet af till staten inflytande fastighetsbevillning, hvilket senare ej utgör stort mer än hälften mot den förra, hvaraf alltså tydligt framgår, att de personela skatterna icke äro relativt till andra skatter så obetydliga, som mången påstår.

Vill man åter jemföra ofvanberörda kapitationsskatter med inkomstbevillningen, så finner man samma missförhållande dem emellan, då alla, som icke hafva 400 kronor i årlig inkomst, äro fria från inkomstbevillning och först, då inkomsten uppgår till nämnda belopp, påföras 1 krona i bevillning, hvaremot en fattig arbetarefamilj af man och hustru, som måhända knappast eger någon inkomst, såsom kapitationsafgifter till staten får betala 1 krona och 20 öre. Tillägger man nu alla andra personela utskylder till sjukvården, fattigvården, folkskolan, presterskapets aflöning, byggnad och underhåll af kyrka m. fl. allmänna hus, samt i viss mån till aflöning åt orgelnist, klockare och barnmorska, hvartill kommer den allmänna värneplikten, lika för alla vapenföra män, och den andel, med hvilken hvarje individ måste bidraga till erläggande af statens indirekta skattetitlar, af hvilka jag nämner endast tvänne, som ensamt uppgå till mer än hälften af alla statens inkomster, nemligen tullmedlen och bränvinsmedlen, så torde det vara obestriddt och klart, att de personela skatterna äro mer än rättvist och rimligt höga och betungande för den mindre bemedlade folkklassen i jemförelse med de skatter, som af alla andra förmögnare samhällsklasser utgöras, i förhållande till deras förmåga att bära desamma.

Med frågan, huruvida nedsättning uti omförmälda personela skatter må ega rum, sammanhänger äfven en annan fråga, nemligen den, om staten har råd till att göra skattelindringar. För att i någon mån kunna belysa denna senare fråga, vågar jag att med några siffror i runda tal angifva den starka tillökning, som under de sistförflutna fem åren egt rum endast i statens fyra förnämsta skattetitlar, nemligen jernvägstrafikmedlen, skogsmedlen, tullmedlen och bränvinstillverkningsmedlen. De förstnämnda utgjorde år 1869 6,221,000, år 1871 7,784,000 och år 1873 11,700,000. Skogsmedlen uppgingo år 1869 till 370,000, år 1871 till 589,000 och år 1873 till 1,034,000. Tullmedlen utgjorde år 1869 12,238,000, år 1871 17,868,000 och år 1873 närmare 24,000,000. Bränvinsmedlen voro år 1869 8,433,000, år 1871 11,700,000 och år 1873 omkring 13,700,000 riksdaler. Då härtill kommer, att, enligt Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof, såväl 1,500,000 kronor af bankovinsten, som den under år 1876 inflytande bevillning ej behöft tagas i anspråk, utan gjorts fria till användning för det årets behof, så utgöra

ofvan anförda siffror för mig ett nöjaktigt bevis för att, om man icke alltför mycket äflas med att åt alla håll föröka statens utgifter, statens tillgångar mycket väl medgifva en skattelindring medelst afskaffande af endera af nuvarande kapitationsskatter, antingen den personela skyddsafgiften eller mantalspenningarne, hvilka skatter, såsom jag förut nämnt, utgå med lika belopp. Men uti valet emellan hvilkendera af dessa båda skatter bör företrädesvis afskaffas, så, ehuru visserligen uti hvilketdera fallet som helst en rad å debetsedeln försvunne, till alldeles lika lättnad såväl för de skattskyldige som för debiterings- och uppbördsmännen, torde det likväl vara lämpligare att bibehålla mantalspenningarne, dels emedan desamma hafva utgått under en längre tid och dels derföre, att andra personela utskylder till sjukvården, fattigvården, kyrkan och folkskolan med mera på dem äro baserade.

Då jag på ofvan i korthet anförda skäl kommit till den öfvertygelsen, att de till staten utgående personela skatterna, som för de mindre bemedlade äro hårdast tryckande, äro mer än rättvist högt bestämda i förhållande till andra skatter, att statens tillgångar mycket väl medgifva nedsättning i berörda skatter och att lämpligaste sättet för denna skattelindring är afskaffandet af den personela skyddsafgiften; så får jag vördsamast föreslå,

det Riksdagen täcktes besluta, att den efter första artikeln Bevillningsförordningen utgående personela skyddsafgift, 40 öre för man och 20 öre för qvinna, måtte afskaffas och upphöra att utgå.

Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1874.

A. Johansson,
från Jönköpings län.

Häruti instämmer:

Johannes Andersson,
från Jönköpings län.